

Motion till riksdagen 2016/17:314

av **Per Lodenius m.fl. (C)**

Funktionshinder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur personer som är berättigade till mindre än 20 timmar assistans ska få rättighet att välja utförare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa tvåårsomprövningarna av assistansersättning för personer som har en oförändrad funktionsnedsättning sedan tidigare omprövning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försäkringskassans uppdrag att säkerställa rätten till en personlig kontakt för assistansberättigade ska förtydligas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur verksamhet med samordnare för familjer där ett eller flera barn har en funktionsnedsättning kan införas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur familjer med barn med behov av avancerad vård i hemmet garanteras assistans, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur stärkta insatser kan ge högre sysselsättning bland personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiets utgångspunkt är att alla människor kan växa, vill kunna försörja sig själva och vara fullt delaktiga i samhällslivet. Den grundläggande intentionen med lagen om stöd och service (LSS) är att vara en rättighetslag som ger personer med stora funktionsnedsättningar möjlighet att leva som andra. LSS och framförallt assistansreformen har blivit en frihetsreform för människor med omfattande funktionsnedsättningar. Den bygger på principen att de som behöver assistans ska ha

makten att själva bestämma både vem som ska ge assistans och hur den ska utföras. För Centerpartiet är LSS en viktig reform att värna och utveckla.

Ökad valfrihet

Personer med ett assistansbehov över 20 timmar per vecka för grundläggande behov har idag rätt till assistansersättning från Försäkringskassan. För denna grupp finns en stor mångfald av utförare av assistans att välja mellan, vilket ger möjlighet för den enskilda brukaren att styra över sin assistans.

När det gäller personer som har behov av 20 timmars assistans per vecka eller mindre är det kommunen som har ansvaret. I dagsläget har denna grupp inte samma valfrihet som den som får sin assistans från Försäkringskassan. Trots att möjligheten att välja en alternativ utförare finns, är timersättningen ofta så lågt satt att den inte räcker till att anlita någon annan assistans än den som erbjuds av kommunen. I praktiken innebär detta att en person som tidigare haft rätt till 25 timmars assistans men efter omprövning beviljas 20 timmar eller mindre, kan gå från stor valfrihet till en i stort sett obefintlig valfrihet. Centerpartiet anser därför att ersättningen för den kommunala assistansen bör ses över med utgångspunkt i hur den enskilda individens valfrihet ska kunna garanteras. För Centerpartiet är det självklart att alla brukare ska ges likvärdiga möjligheter att bestämma över sin assistans.

Se över tvåårsomprövningarna

Gällande bestämmelser föreskriver att ett beslut om assistansersättning ska omprövas efter två år, för att avgöra om behoven fortfarande kvarstår. Skälen till omprövning grundar sig på det faktum att behov kan ändras över tid. För en del personer är det dock högst osannolikt att hälsotillståndet skulle förändras. Då tvåårsomprövningarna ofta är en mentalt påfrestande process för berörda, anser Centerpartiet att systemet bör förenklas. Vi föreslår därför att det bör ses över huruvida det är möjligt att göra en schablonbedömning för de fall då hälsotillståndet inte förändrats till det bättre.

Personlig tjänsteman från Försäkringskassan

Många assistansberättigade och deras anhöriga upplever beslutsprocessen kring assistans som påfrestande. Då är det viktigt att besluten blir riktiga och att de som berörs känner trygghet i sina kontakter med Försäkringskassan. Personer som är berättigade till assistans har idag rätt till en egen tjänsteman på Försäkringskassan, men det är inte alltid som rättigheten tillämpas i praktiken. Centerpartiet anser därför att Försäkringskassans uppdrag att säkerställa rätten till en personlig kontakt för assistansberättigade ska förtydligas.

Lots för barnfamiljer i behov av stöd

Familjer där ett eller flera barn har en funktionsnedsättning eller särskilda behov är ofta tyngda av mängden kontakter med olika myndigheter som ofta krävs, vilket också handikapprörelsens kartläggning på området vittnar om.

Denna problematik var föremål för Riksrevisionens granskning kring stödet till barn och unga med funktionsnedsättning. Granskningen konstaterade att de berörda familjerna är i stort behov av en förbättrad samordning. Ett enligt socialutskott yttrade sig i januari 2012 över rapporten och ansåg att en försöksverksamhet med samordnare måste ges hög prioritet och påbörjas under 2012. Den förstudie som 2014 gjorts av SKL måste leda till att verksamhet påbörjas i större omfattning.

Behovet av ett förbättrat stöd åt de berörda familjerna är stort. Därför är det angeläget att se över möjligheten att införa en fungerande verksamhet med samordnare, där barn- och ungdomshabiliteringen ska fungera som en knutpunkt. Ökad samverkan och ansvarstagande för alla de som är inblandade hos respektive myndighet brådskar.

Barn med avancerat vårdbehov i hemmet

Det finns numera barn och unga med stora assistansbehov som står utan hjälp. Detta är sedan en dom i Högsta förvaltningsdomstolen prejudicerat att Försäkringskassan framöver inte behöver ge assistansbidrag för annat än det vardagliga behovet av hjälp med hygien, måltider, klädsel och kommunikation hos de psykiskt funktionshindrade.

Det handlar bland annat är barn med behov av avancerad vård i hemmet, exempelvis de med andningssvårigheter och svår epilepsi. Dessa är inte längre garanterade assistenter betalda av Försäkringskassan utan hänvisas till sjukvården.

Domen skapar en orimlig livssituation för de familjer vars barn har stora andningssvårigheter och är i ständigt behov av övervakning. De går från full rätt till assistans till ingen rätt. Konsekvensen kan bli orimligt långa inläggningstider på sjukhus och stora orättvisor beroende på var i landet man bor. Centerpartiet anser att rätt till assistans för att klara ett grundläggande behov, andningen, måste garanteras dessa barn och deras familjer.

Sysselsättning vid funktionsnedsättning

Dagens arbetsmarknad stänger ute personer som inte är högpresterande. I Sverige idag har vi en stor grupp av människor som varken är efterfrågade eller välkomna på arbetsmarknaden. För Centerpartiet är det en självklarhet att ta krafttag för att se till att jobben växer fram på bred front och att trösklarna in i arbete minskar. I hela Sverige och för alla grupper. Alla människor behövs och alla jobb är viktiga. Centerpartiet vill stärka insatserna för att personer med funktionsnedsättning enklare ska få jobb.

Per Lodenius (C)

Anders W Jonsson (C)

Annika Qarlsson (C)

Staffan Danielsson (C)

Solveig Zander (C)